

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський національний технологічний університет

РОБОЧА ПРОГРАМА
Комплексної міжнародної практики

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 «Менеджмент»
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Менеджмент»

Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою академії

2022 рік

Програма комплексної міжнародної практики для студентів, які навчаються за ОКР «бакалавр» зі спеціальності 073 «Менеджмент» /Укл.: Седікова І. О., Савенко І. І., Агеєва І. М. Одеса.ОНТУ. 2022. 12 с.

Укладачі: Савенко І. І., професор кафедри менеджменту і логістики, професор, д.е.н., Седікова І. О., завідувачка кафедри менеджменту і логістики, професор, д.е.н., Агеєва І.М., доцентка кафедри менеджменту і логістики, к.е.н.

Затверджено на засіданні кафедри
менеджменту і логістики
Протокол № 3 від 23,08.2022 р.

Відповідальний за випуск завідувачка кафедри менеджменту і логістики
д.е.н. І. О. Седікова

ЗМІСТ

	Стор.
1. Загальні положення	4
2. Мета і завдання практики	4
3. Програмні результати і компетенції	5
4. Зміст практики	6
5. Загальні вимоги до організації і керівництва практики	8
5.1. Вимоги до об'єкту міжнародної практики	
5.2. Керівництво здобувачами-практикантами на об'єктах міжнародної практики	9
6. Підведення підсумків практики	9
7. Порядок захисту звіту з комплексної міжнародної практики	10
7.1. Критерії оцінювання звіту	10
Список використаних джерел	11

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Комплексна міжнародна практика є складовою частиною освітньо-професійної програми «Менеджмент» першого рівня вищої освіти (бакалавр) за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» та проводиться відповідно до затверджених робочим навчальним планом і графіком навчального процесу з метою закріплення здобувачами вищої освіти системи професійних вмінь і навичок, а також досвідом професійної діяльності, та має сприяти саморозвитку здобувача. Міжнародна практична підготовка покликана забезпечити набуття практичних навиків роботи в міжнародному просторі, вміння самостійно вести аналітичну та дослідну роботу з обраної спеціальності.

Програма комплексної міжнародної практики – одна з форм проведення практичної підготовки, що є вибірковою компонентою освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів та проводиться згідно [«Положення про організацію і проведення міжнародної практики студентів»](#), є основним навчально-методичним документом, що визначає порядок проведення практики за напрямом підготовки, забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практичної підготовки, системності, безперервності і наступності навчання здобувачів та регламентує мету, зміст, послідовність проведення міжнародної практики та містить рекомендації щодо видів, форм, методів контролю якості підготовки (рівень знань, умінь і навичок), які здобувачі повинні отримувати під час проходження комплексної міжнародної практики за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр.

Комплексну міжнародну практику обирають здобувачі замість вибіркової компоненти певного семестру.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Згідно [«Положення про організацію і проведення міжнародної практики студентів»](#), комплексна міжнародна практика здобувачів вищої освіти передбачає закріплення теоретичних знань, набуття практичних навичок і досвіду роботи за спеціальністю, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо застосовувати їх у практичній діяльності.

Метою організації практики за кордоном є сприяння інтеграції національної освіти до світового освітнього простору на основі закріплення теоретичних знань здобувачів та набуття практичного досвіду з організації та здійснення виробничих процесів на підприємствах харчової, зернопереробної галузей промисловості, а також готельно-ресторанної та туристичної сфери з організацією системи менеджменту, маркетингу, ведення бухгалтерської статистичної звітності і визначення фінансових результатів діяльності на цих підприємствах.

Завдання:

– сприяти підвищенню якості організації і проведення практик на

основі освітнього процесу в ОНТУ, забезпеченню його практичного спрямування;

- поглиблення і закріплення теоретичних знань з менеджменту, інформаційно-аналітичної діяльності підприємств;

- набуття професійних навичок застосування знань у сфері менеджменту, інформації в умовах розбудови міжнародної діяльності України, постійних змін у тенденціях розвитку міжнародних відносин;

- закріплення методики узагальнення та аналізу міжнародної інформації зовнішньоекономічного та правового характеру, моделювання ситуацій в галузі менеджменту та застосування комунікативних технологій у практиці;

- формування вмінь оцінювати, аналізувати та прогнозувати процеси, що відбуваються у сучасній системі менеджменту, з урахуванням національних інтересів України;

- використання системного підходу при проведенні інформаційно-аналітичних досліджень;

Зміст комплексної міжнародної практики обумовлений напрямком діяльності підприємства, організації чи установи, що є базою практики і повинен відповідати вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця.

Звіт з проходження комплексної міжнародної практики є основним підсумковим документом, що надає можливість проаналізувати і оцінити діяльність здобувача під час проходження практики. Звіт має бути складено під час проходження практики та перевірено безпосередньо керівником практики від бази практики.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ І КОМПЕТЕНЦІЇ

У результаті проходження комплексної міжнародної практики здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти](#) зі спеціальності 073 «Менеджмент» та [освітньо-професійній програмі «Менеджмент»](#) підготовки бакалаврів.

Програмні результати навчання

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН 13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

Загальні компетентності

ЗК3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК10 Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК11 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК14 Здатність працювати у міжнародному контексті.

Спеціальні компетентності

СК1 Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК2 Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК9 Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

СК11 Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК12 Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

СК13 Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

СК15 Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

4. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст комплексної міжнародної практики визначається на основі даної робочої програми. Робоча програма практики складається керівниками практик, затверджуються кафедрою, відповідальною за проведення практики, деканом факультету, Центром міжнародного співробітництва ОНТУ, Центром сприяння працевлаштуванню здобувачів і випускників ОНТУ. Відповідальність за проведення практики покладається на керівників практики, призначених Наказом по університету «Про направлення студентів на міжнародну практику». Перед початком практики керівник практики зобов'язаний вирішити цілу низку організаційних питань, зокрема:

- надає інформацію здобувачам з приводу умов та термінів проходження практик за кордоном;

- організовує засідання комісій з відбору здобувачів для проходження практики за кордоном;

- надає протокол відбору здобувачів на затвердження декану факультету ММіЛ;

- несе відповідальність перед закордонними організаціями щодо дотримання умов відбору здобувачів, оформлення та відправлення документів;

- організовує проведення інструктажів з охорони праці;

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед відправленням здобувачів на практику;

- доводить до відому здобувачів перелік питань, які повинні бути відображені в звіті з практики з урахуванням специфіки підприємства;

- здійснювати захист звітів у встановлені терміни;

- інформувати кафедру про підсумки практики.

Під час проходження практики її керівник має підтримувати зв'язок з керівником практики від підприємства стежить за неухильним виконанням календарного графіка практики.

Здобувачі вищої освіти в процесі проходження комплексної міжнародної практики ознайомлюються з організаційною структурою, особливостями функціонування та нормативно-правовою базою підприємств, де проводиться практика, що передбачає ознайомлення зі станом організації роботи підприємства – об'єкта практики, здійснення аналізу основних показників його господарської діяльності за останні 2-3 роки та розробку обґрунтованих управлінських рішень щодо удосконалення окремих аспектів діяльності підприємства підвищенні його конкурентоспроможності.

Практика проводиться в декілька етапів.

Тема 1. Загальне ознайомлення з підприємством – об'єктом практики.

На першому етапі проходження комплексної міжнародної практики здобувач має ознайомитись зі специфікою діяльності підприємства, його організаційною структурою, системою управління. Результатом такої роботи має стати віддзеркалення у звіті про проходження комплексної міжнародної практики наступних питань: характеристика підприємства (термін створення, форма власності, організаційно-правова форма, місія підприємства, права та обов'язки, дотримання вимог щодо державної реєстрації та діяльності підприємства тощо); характеристика роботи; вид організаційної структури управління, характеристика окремих структурних підрозділів, їх функціонального призначення, прав, обов'язків, повноважень, характер регламентації діяльності окремих працівників (контракти, посадові інструкції тощо); характеристика інструктивних, нормативних і методичних матеріалів, які використовуються на підприємстві, їх якість та повнота.

Тема 2. Правове забезпечення управлінської та організаційної діяльності підприємства.

На другому етапі відбувається вивчення структури підприємства, де проводиться практика, його мети і основних завдань, організаційних засад діяльності, нормативно-правової документації.

Тема 3. Аналіз стану та результатів окремих напрямів роботи підприємства – об'єкта практики.

Основна мета цього етапу практики – оцінка якості управління та оцінка економічних показників діяльності підприємства.

Тема 4. Основні функції та професійні вимоги до менеджера.

На наступному етапі здобувач-практикант повинен зосередитися на вивченні основних функцій, професійних вимог до менеджера (за функціональними ознаками), де проводиться практика, знань, умінь, професійних функцій, особистісних характеристик, а також вимог до культурного та етичного рівня. Для цього окрім ознайомлення з професійною діяльністю менеджера на практиці, здобувачі ознайомлюються з типовими посадовими інструкціями для посад адміністративного та фахового спрямування.

Тема 5. Менеджмент персоналу.

Організація роботи з персоналом підприємства, кількісний та якісний склад. Аналіз нормативних документів, що регламентують його роботу (положення про кадрову службу та посадові інструкції працівників). Аналіз штатного розкладу працівників підприємства та структури персоналу (за категоріями, за рівнем освіти, за статтю, за віком). Оцінка кадрової політики, яка провадиться на підприємстві, підвищення кваліфікації працівників, атестація працівників, реалізація заходів щодо зміцнення згуртованості колективу та формування соціально-психологічного клімату, складання планів розвитку ділової кар'єри. Аналіз руху персоналу (прийняття, переведення, звільнення) та виявлення основних факторів, які впливають на плинність кадрів. Виявити фактори що впливають на формування ефективної кадрової політики підприємства, організаційні комунікації та розвиток професійного знання.

Тема 6. Стратегічне управління підприємством.

Надається характеристика посади, що відповідає за розробку стратегії роботи підприємства. Для проведення комплексного аналізу діяльності підприємства необхідно використовувати сучасні методики: SWOT-аналіз, PEST-аналіз тощо. На основі системного аналізу з урахуванням потенціалу підприємства та факторів зовнішнього середовища потрібно оцінити стратегічний розвиток підприємствам.

Тема 7. Управління інноваційною діяльністю підприємства.

Охарактеризувати підрозділ (посаду), що відповідає за здійснення інноваційної діяльності підприємства. При проходженні практики здобувачу слід застосовувати сучасні методи оцінювання ефективності впровадження інновацій та провести дослідження інноваційної діяльності підприємства, оцінити ступінь її інноваційної активності. Для цього необхідно визначити чи було впроваджено у діяльність підприємства останнім часом нові технології, нові послуги, нові напрямки роботи. Оцінити ефективність інноваційних проєктів, які реалізувались на підприємстві. Розробити пропозиції щодо перспективи розвитку інноваційної діяльності на підприємстві.

Тема 8. Розробка пропозицій щодо удосконалення діяльності підприємства.

Залежно від спеціалізації навчання, наукових інтересів та особистих бажань здобувач повинен розробити конкретні та обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення окремого напрямку (напрямів) роботи підприємства або впровадження певного нововведення (інновації). Пропозиції можуть бути спрямовані як на удосконалення існуючих напрямів діяльності та послуг підприємства, так і передбачати принципові нововведення (впровадження нових напрямів, послуг, вихід на зовнішні ринки тощо).

5. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ І КЕРІВНИЦТВА ПРАКТИКИ

5.1. Вимоги до об'єкту міжнародної практики

Міжнародна практика здобувачів ОНТУ, які навчаються за ОКР

«бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» проводиться на підприємствах різних форм власності та видів економічної діяльності, які сприяють набуттю здобувачами soft-skills та hard skills, застосуванню теоретичних знань, отриманих при вивченні професійних дисциплін за даною спеціальністю.

Об'єктом (базою) практики студентів за кордоном є сучасні підприємства Європи, США, Азії, Канади, Туреччини та інших країн на основі підписаних договорів ОНТУ про співпрацю.

Актуальність доступних баз практики на певний навчальний рік здобувачі вищої освіти можуть дізнатися на сайті кафедри «Менеджменту і логістики», факультету Менеджменту, маркетингу і логістики та офіційному сайті ОНТУ за посиланням https://ontu.edu.ua/international_practice.

До початку міжнародної практики представники підприємств в сфері проходження здобувачами Університету міжнародних практик та стажувань оголошують конкурсний набір здобувачів на певні вакансії. Графік та умови роботи для кожного підприємства та компанії різні і регулюються загальними договорами з ОНТУ та персональними угодами між здобувачем та підприємством.

5.2. Керівництво здобувачами-практикантами на об'єктах міжнародної практики

Керівник практики від бази практики несе відповідальність відповідно до укладеного договору на практику здобувачів. Здобувачі під час проходження міжнародної практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від відповідального за практику на кафедрі консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками керівників, інформувати про хід проходження практики під час перебування за кордоном;
- не порушувати трудову дисципліну, правила внутрішнього трудового розпорядку бази практики та законодавства країни, в якій проходять практику;
- знати і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки та санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно оформити звіт та скласти залік з практики у встановлений термін.

6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Підведення підсумків практики здійснюється після її завершення. Кожним здобувачем надається письмовий звіт практики. Письмові звіти з результатами міжнародної практики разом із щоденником надаються у встановлений термін (не пізніше як за три дні після завершення практики) керівнику практики від ЗВО для перевірки та захисту. Звіт має містити

відомості про виконання здобувачем всіх розділів програми практики та індивідуального завдання, аналіз, висновки і пропозиції, список використаних джерел.

Керівники практики від кафедри у складі комісії не менше, ніж з двох викладачів, приймають диф. залік у здобувачів в університеті протягом перших десяти днів семестру, який починається після практики. Результати захисту звітів заносяться в екзаменаційну відомість та проставляються у залікових книжках.

Здобувачі, які своєчасно не подали та не захистили звіт з практики, не допускаються до підсумкової державної атестації. Здобувач, який не виконав програму практики без поважних причин, відраховується з університету. В окремому випадку йому може бути надане право проходження практики повторно під час канікул. Якщо програма практики не виконана здобувачем з поважної причини, йому надається можливість пройти практику у вільний від навчання час. Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедри, на Раді факультету.

7. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ЗВІТУ З КОМПЛЕКСНОЇ МІЖНАРОДНОЇ ПРАКТИКИ

В термін, визначений графіком освітнього процесу та навчального плану, здобувач вищої освіти подає звіт керівникові практики від кафедри для перевірки. У разі позитивної оцінки звіту керівник організовує захист звіту здобувачем. У разі невідповідності встановленим вимогам щодо змісту та оформлення звіт повертається на доопрацювання.

Випускова кафедра організовують захист звітів про практику. Захист звіту з практики приймає комісія, призначена випусковою кафедрою з числа викладачів – керівників практики, а також викладачів дисциплін освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти. На захист можуть запрошуватися керівники від баз практики. Звіт про проходження практики оцінюється комісією за результатами захисту.

Результати оцінювання звіту з практики та підсумкова оцінка результатів проходження практики (за національною шкалою, 100-бальною шкалою та системою ECTS) переноситься керівником практики до залікової книжки та заліково-екзаменаційної відомості здобувача вищої освіти.

7.1. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗВІТУ

Критерії оцінювання	Бали	
	min	max
Відповідність змісту звіту встановленим вимогам	13	20
Стиль і логіка виконання звіту	5	10
Відповідність оформлення звіту, до вимог які висуваються	5	10
Наявність позитивного відгуку про проходження практики студента від керівника практикою від підприємства	5	10

Відповідність запису у щоденнику встановленим термінам та вимогам	3	5
Подання звіту з практики у встановлений термін	3	5
Доповідь здобувача щодо основних положень звіту з міжнародної практики	5	10
Якість оформлення презентації	7	10
Повнота та лаконічність висвітлення у відповіді ключових аспектів роботи	7	10
Аргументованість та повнота відповідей на додаткові запитання	7	10
Разом	60	100

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ДСТУ 3008-2015 Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлювання. [Чинний від 2017-07-01]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ» 2016. 31 с. URL: http://www.knmu.kharkov.ua/attachments/3659_3008-2015.PDF
2. ДСТУ 4163:2003 Вимоги до оформлення документів [Чинний від 2003-09-01] Вид. офіц. Київ, 2003. 26 с. URL: http://www.vru.gov.ua/content/file/Doc_007.pdf.
3. ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання [Чинний від 2016-07-01] Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ» 2016. 20 с.
4. Освітньо-професійна програма «Менеджмент». Першого рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 Управління та адміністрування. URL: <http://surl.li/ctggn>
5. Положення про організацію і проведення міжнародної практики студентів: URL: <http://surl.li/ctkat>
6. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 18.12.2019. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
7. Стандарті вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України № 1169 від 29.10.2018 р.
8. Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України: наказ Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 р. № 93 Дата оновлення: 20.12.1994. URL: <https://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>.
9. Стратегічний план розвитку на період до 2027 р. від 27.12.2018 р. №6 URL: <https://ontu.edu.ua/download/pubinfo/Long-term-Devel-Strategy-2027.pdf>